

2015. október

**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS PAPTESTVÉREKET, ÉS MINDENKIT, AKI A
CSALÁD ÉS AZ ÉLET MELLETT ÁLL!**

Annyira örülök, hogy a szomszédéknál helyreállt a családi béke – mondta egy este a feleség férjének –, pedig amikor az apjuk otthagya őket, a nagyfiú meg drogozni kezdett, bizony úgy látszott, hogy ez a család szétesett. Kerültek mindenkit, a házban úgyszólván senkivel sem beszéltek, azt hittük, hogy egymással sem beszélnek. Aztán amikor az a baleset történt a nagyfiúval, megint megjelent az apa, aztán egyre többször jött, a fiú meg lábadozva kigyógyult a drogból. És most úgy látszik, hogy normális, békés családi életet élnek. Csak attól tartok – vette át a szót a férj –, hogy ez csak átmeneti állapot, lehet, hogy visszaesnek és még rosszabb helyzetbe kerülnek.

A nyugati keresztény emberkép egyrészt az antik görög-római filozófiára, másrészt a bibliai teológiára alapul. A kultúrtörténetben a görög filozófia és a római jog alapján jelent meg először az ember, mint önmagáért felelős individuum, világosan körülhatárolt jogokkal és kötelességekkel. A bibliai teremtéstörténet szerint Isten az embert a saját képmására alkotja. Ennek fényében az ember minden korábbi emberértelmezéshez képest magasabb rangot kapott: az egyén nem az emberi faj egy egyedi példánya, hanem összetéveszthetetlen személy, elidegeníthetetlen méltósággal. Az embernek ez az Ószövetségben kinyilatkoztatott méltósága azáltal, hogy Jézus Krisztusban Isten emberré vált, tovább fokozódott: Jézus Krisztus a valóságos ember és valóságos Isten a keresztény emberkép ősmintája. „Mivel Ő az emberi természetet fölvette, nem elemésztette, e természet magától értetődően bennünk is nagy méltóságra jutott. Isten Fia ugyanis megtestesülésével valamiképpen minden emberrel egyesült.” (GS 22)

E különleges méltóság ellenére az ember teremtmény marad; hivatásának tehát csak akkor felelhet meg, azaz csak akkor élhet teljes életet, ha felismeri, hogy életét ajándékba kapta és belesimul a teremtés rendjébe. Minden ember egyenlő méltósága csak akkor érvényesülhet, ha egyrészt a társadalom valamennyi intézménye, és a politikai-gazdasági rend ezt szem előtt tartja, másrészt minden ember a magáéval azonos méltóságúnak tekinti valamennyi embertársát. Az ember társas lény, más emberekkel való kapcsolatok nélkül nem boldogulhat. Nem csak a saját, hanem az egész társadalom javát kell szolgálnia, különben a saját javát sem tudja érvényesíteni. „Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük! Ez a törvény és a próféták.” (Mt 7,12) Ha a társadalomban általános lenne az ember személyi méltóságának tisztelete, ha mindenki, a családok és közösségek, az intézmények és a társaságok kötelességüknek éreznék a közjó szolgálatát és szem előtt tartanák a szolidaritás és szubszidiaritás elvét, akkor nem csak boldog és igazságos, hanem egységes és biztonságos társadalom jönne létre.

Hogyan tudjátok megmagyarázni gyerekeiteknek, hogy minden ember testvérünk? Osszátok meg élményeiteket egy olyan emberről, aki sokat tett a közjótól!

Mai társadalmainkat azonban leginkább a szétesőben lévő szóval jellemezhetjük. Növekszik a szakadék a szegények és gazdagok, az öregek és a fiatalok között, nem ért szót a magasan kvalifikált az egyszerűbb emberrel, egyre több a valamilyen függőségben szenvedő, akivel a többiek nem tudnak egészséges kapcsolatot tartani, egyre kevesebb a megbízható szolgáltatást nyújtó iparos és több a csak a gyors meggazdagodásra törekvő vállalkozó. A közlekedők nem bízhatnak a többi közlekedő korrekt viselkedésében, inkább mindig készen kell lenniük a szabályszegők elleni védekezésre. Az erős lenézi a gyengét, az önzés szolgálata megelőzi a közjótól való fáradozást, a szolidaritás merő szólamná silányul, az önzés pedig erőszakot szül. Az ellentétek növekszenek és a szembenállók egymás legyőzésére törekszenek, ahelyett, hogy keresnék az együttműködés lehetőségeit. Fogytokozik a hírszolgáltatás iránti bizalom, az emberek egyre jobban tartanak a manipulációtól. „A mai gazdasági mechanizmusok elősegítik a túlzott fogyasztást, de

a féktelen konzumizmus, melyhez az egyenlőtlenség kapcsolódik, kétszeresen károsítja a társadalom szövetét. Így a társadalmi különbség előbb-utóbb erőszakot gerjeszt, melyet fegyverekkel nem lehet, és soha nem is fognak tudni megoldani. Ez csak arra szolgál, hogy megnyugtassák mindazokat, akik fokozott biztonságot követelnek, annak ellenére, hogy ma már tudjuk: a fegyverek és az erőszakos elnyomás a megoldások helyett újabb és még rosszabb konfliktusokat eredményeznek.” (EG 60)

Soroljatok fel olyan jelenségeket, amelyekben a társadalom szétesését látjátok! Idézzetek fel olyan eseteket, amikor sikerült másokat megnyernetek a közösség érdekében való együttműködésre! Hogyan tudtok ti bekapcsolódni a mások által szervezett ilyen csoportok munkájába?

„A személy, valamint az emberi és a keresztény közösség jóléte szorosan összefügg a házastársi és a családi közösség kedvező helyzetével. ... A házasság és a család intézményének jelentősége és ereje abból is kiviláglik, hogy a mai társadalom mélyreható változásai a velük járó nehézségek ellenére is, újra meg újra, különféle formákban megmutatják ennek az intézménynek igazi természetét.”(GS 47) A házasság nem emberi találmány, a házasság Isten ajándéka az istenképmás embernek. Az ember személyi méltóságának alapja az, hogy az ember Isten képmása, a házasság méltósága pedig abban gyökeredzik, hogy Isten ajándéka. Az ember csak akkor lesz a házasságra alkalmassá, ha felismeri, hogy házasságát Istentől kapta ajándékba, és belesimul Istennek a házasságra vonatkozó tervébe. Azok, akik korunkban azt hirdetik, hogy a házasság elavult, idejétmúlt intézmény, a mai ember számára sokkal jobb és kellemesebb életformák kínálóznak, nem értik Isten tervét, nem látják az összefüggést az egész társadalom jóléte és a házastársi és a családi közösség jóléte között. Akiknek az élete valamiért kisiklott, legtöbbször nem magukban, hanem külső okokban keresik a hibát, például a házasság „elavultságában.” A házasság és családi élet nehézségeit hangoztatókhöz szól Jézus: „Nem mindenki érti meg ezt a dolgot, csak azok, akiknek megadatott.” (Mt 19, 11) Kétségtelen, hogy az isteni kegyelem segítsége nélkül az ember nem tudja "megtalálni a gyakran szűk ösvényt, a rossznak engedő kishitűség és az erőszak között; amely azzal ámít, hogy le tudja győzni a rosszat, valójában pedig csak súlyosbítja azt.” (Centesimus Annus 25)

Ez a szűk ösvény a szeretet, Isten és a felebarát szeretetének útja. A szeretet a legfontosabb társadalmi parancsolat. Tiszteletben tartja a másik emberi személyt és annak jogait, megkívánja az igazságosság gyakorlását és önmagát elajándékozó életre indít. „Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, aki pedig elveszíti, megmenti azt" (Lk 17,33). Ha valaki nem becsüli meg eléggé Isten ajándékát, megszegi házassági ígéretét-eskujét, és így élete zátonyra fut, nem a házasság intézményében kell keresnie a hibát, hanem önmagában. Ha azonban igazán él benne a szeretet, bízhat annak erejében és abban, hogy az Úr hozzá is így fog szólni: Sok bűnöd bocsánatot nyert, mert nagyon szeretted. (vö. Lk 7, 47)

Mi segít felülemelkedni a magatok, vagy mások bezárkózottságán?

Minden ilyen esetben nagy a visszaesés veszélye – válaszolt a feleség –, ezért is fontos, hogy helyreálljon velük a kapcsolatunk. Nem hagyhatjuk őket magukra. Azért zárkóztak be, mert nem szeretnék volna nyilvánosságra hozni kisiklott életüket. Most rajtunk is áll, hogy úgy közeledjünk feléjük, hogy ezt ne kegynek, kényszeredettségnak érezzék, hanem megértsék, hogy tiszteljük és szeretjük őket, szenvedéseikben is együtt éreztünk velük. Most mi is megkönnyebbültünk, és velük együtt örülünk. Mindenben a javukat akarjuk, de nem akarunk sem beleszólni a dolgaikba, sem rájuk akaszkodni. Igazad van – szólt a férj –, én azt hiszem, az asszony volt az, aki nagy szeretetével hordozta a családot. Most vele kell kezdenünk, először neki kell megértenie, hogy igazán osztozunk az örömeikben.

Bíró László
az MKPK családreferens püspöke
a Magyar Katolikus Családegylet elnöke